

форми проведення заходів розширюють знання студентів про край, його історію. Працівники бібліотеки сподіваються що всі запропоновані заходи допоможуть молоді усвідомити свої корені, знайти моральні орієнтири в житті.

Таким чином, бібліотека ВНЗ сприяє розвитку особистості, допомагає вихованню свідомих громадян, патріотів. Студентство необхідно залучати у вирішення завдань національно-патріотичного виховання. Завдання ж бібліотеки в системі національного виховання – направляти дії молоді в потрібне русло, сприяючи формуванню у неї національної свідомості з осмисленою патріотичною позицією.

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ {Тези}

Шекенева В.І.,

головний бібліотекар НБ ХНУ

Діяльність ВНЗ, бібліотеки має бути спрямована на оптимізацію виховної роботи, на оновлення її змісту та технологій. Особливо це стосується громадянсько-патріотичного виховання, яке має бути інструментом реалізації надважливого завдання: формування громадянина-професіонала, набуття майбутніми фахівцями професійно важливих якостей, громадянської самосвідомості, позитивної професійної мотивації.

Патріотизм не означає виключення особистості із загальносвітового контексту. У вихованні студентів мають відобразитися нові тенденції, що характеризуються тяжінням від локального до глобального. У центрі - триада: виховання громадянина і патріота України, виховання громадянина Європи, виховання громадянина світу.

Значний виховний потенціал має вивчення історії. Це дає можливість аналізувати суспільно-політичні реалії

сьогодення та прогнозувати майбутнє, стає невід'ємним елементом професійної культури та світоглядних переконань.

Традиційні форми громадянсько-патріотичного виховання можуть бути збагачені новими організаційними формами, такими як, благодійні акції для підтримки воїнів Збройних Сил України, участь у пошуковій діяльності, культурологічно-пізнавальні віртуальні подорожі до місць історичної слави України. Патріотичне виховання передбачає утвердження в свідомості молоді об'єктивної оцінки ролі українського війська в українській історії, спадкоємності розвитку Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України, її громадян від княжої доби, Гетьманського козацького війська, військ УНР, січових стрільців, воїнів УПА до часів незалежності, Майдану, героїв Небесної Сотні та зони АТО.

Громадянсько-патріотичне виховання тільки тоді досягне своєї мети, коли будуть задіяні механізми самовиховання особистості. Громадянська активність, готовність до участі в соціальному житті країни найкраще формується через особистісний досвід самодіяльності в молодіжних громадських організаціях. Виховна діяльність вищих навчальних закладів все більше охоплює методи і форми соціальної роботи: **створення асоціацій, клубів, участь у діяльності патріотичних об'єднань.** Це розвиває громадянські ініціативи, що в усьому світі розглядаються як елемент "соціального капіталу", без якого неможливий ефективний розвиток суспільства й демократичної держави

Важливе місце у громадянсько-патріотичному вихованні студентів займають моральні, естетичні та інші традиції. Це, зокрема, святкування дат та подій календаря, що мають як вселюдський, так і національний характер. Любити Батьківщину - це поважати святині свого народу,

його надбання, його культуру, мову, злитися з долею народу, творити її. Бути вірним їй: і в години піднесення, і в години падіння, і в години небезпеки, і в години злагоди і миру.

Висока громадянськість, патріотизм відзеркалюються в мові, піснях, легендах, думках, казках, поезіях народу, які слід творчо використовувати у виховному процесі. Виходячи із завдань та цілісних орієнтацій громадянського виховання, варто дедалі більше залучати студентську молодь до святкування загальнодержавних свят, проведення різноманітних тематичних вечорів, організовувати виставки художньої творчості, влаштовувати календарно-обрядові та тематичні свята. Традиційними є заходи до Дня Перемоги, Міжнародного дня рідної мови, Дня української писемності та мови, Дня студента, вшанування Т.Г.Шевченка та інших видатних постатей та подій української держави.

Ці заходи сприяють єдності поколінь, засвоєнню кращих традицій українського народу та війська, зростанню національної самосвідомості, самоповаги та поваги до інших народів. Національно-патріотичне виховання, популяризація літератури з даної тематики в бібліотеках покликані забезпечити морально-політичну і практичну підготовку до виконання священного обов'язку - захисту незалежної України, військової служби в Збройних Силах України, формуванню у молоді стійкості, мужності, готовності до подвигу, самопожертви, самопідготовки і самовиховання, бажання відстояти її незалежність і соборність, наслідування кращих традицій. Бібліотеки зобов'язані різнобічно висвітлювати події за допомогою різноманітних форм бібліотечної роботи: цикли бесід, книжкові виставки, тематичні полиці, уроки мужності, огляди періодичних видань, інформаційних повідомлень, години спілкування, зустрічі з ветеранами

Другої світової війни, воїнами АТО, волонтерами, участь в різноманітних акціях.

На думку багатьох науковців, найбільш сприятливим періодом для формування культури, патріотичного, національного виховання громадянської свідомості й особистості є юнацький вік, зокрема, час навчання у вищому навчальному закладі. Саме в цей період сфера спілкування, пізнання та діяльності у молодих людей значно розширюється. Вони усвідомлюють свою належність до нового студентського колективу, стикаються з широким колом суспільних, політичних, юридичних, професійних взаємин. Отримані знання дають можливість краще зрозуміти світ, стосунки людей. Розширюється світогляд, виховується характер, створюються життєві плани. Студент прагне «знайти себе», визначити своє місце в житті відповідно до своїх інтересів, здібностей, ідеалів.

Важливу роль тут мають відіграти психологічні чинники: створення умов, коли в молодій людини виникає внутрішня потреба виконувати соціальні, громадянські функції, тобто готовність підпорядковувати власне життя досягненню корисних для суспільства цінностей. Адже першочергове завдання вищої освіти – **формування в молоді потреби самовизначатися та самостверджуватися саме у сфері державотворення.**

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В БІБЛІОТЕЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ) {Тези}

Молчанова С. А.,

завідувач сектора НБ ХНУ

Наука доводить, що справжнє виховання є глибоко національним за своїми сутністю, змістом, характером. Працівники бібліотеки мають вагомий досвід